

Uppsala Senioruniversitet

Portalgatan 2 A, Postadress: Box 386, 751 06 Uppsala
Telefon: 018-24 35 01, www.usu.se

Program

Höstterminen 2010

Föreläsningar • Studiecirklar

Folkuniversitetet
Kursverksamheten vid Uppsala universitet

Uppsala Senioruniversitet är en lokal förening under Folkuniversitetet

Tisdagsföreläsningar

Alla föreläsningar äger rum kl 13.15. De beräknas pågå till ca kl 14.00 varefter möjlighet till frågor ges fram till ca 14.30. Hörselslinga finns i alla lokalerna. Sal X kan nås med hiss från universitetshusets baksida med ingång från S:t Olofsgatan.

Tisdagen den 7 september

Kersti Johansson, civilingenjör

Ätbar och icke ätbar biomassa i jordens matförsörjning.

Ekonomikum, Sal 1.

Gästvärd: Sven Kullander.

Tisdagen den 21 september

Henry Johansson, professor emeritus i endokrin kirurgi

Kirurgins historia från antiken till nu.

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Johnny Andersson.

Tisdagen den 5 oktober

Torgny Håstad, professor och justitieråd

Vad gör Högsta domstolen – om rättvisa, prejudikat, resning och grundlagskontroll.

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Kersti Ullenhag.

Tisdagen den 19 oktober

Tore Frängsmyr, professor emeritus i vetenskapshistoria, och Carl Frängsmyr, forskare i Universitetshistorieprojektet vid Institutionen för Idé- och lärdomshistoria

Tore och Carl Frängsmyr samtalar om att skriva universitetshistoria.

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Johnny Andersson.

Tisdagen den 2 november

Marie Nyman, kanslichef vid Gentekniknämnden och tidigare forskare vid SLU

Växtförädling med gentekniska metoder.

Campus Engelska Parken, Ihresalen.

Gästvärd: Carl-Olof Jacobson.

Tisdagen den 16 november

Ulla Birgegård, professor emerita i ryska

Johan Gabriel Sparwenfeld och 1600-talets Ryssland.

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Kersti Ullenhag.

Tisdagen den 30 november.

Shirin Ahlbäck Öberg, docent i statsvetenskap och Christer Karlsson, docent i statsvetenskap, båda vid Skytteanum

Samtal om politik och valresultat – exemplet 19 september.

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Johnny Andersson.

Tisdagen den 14 december

Gunnar Ternhag, professor

Hugo Alfvén i Uppsala

Universitetshuset, Sal X.

Gästvärd: Carl-Olof Jacobson.

FÖRELÄSARE HÖSTEN 2010

Kersti Johansson är civilingenjör i energisystem, och har i sina examensarbeten forskat inom gruppen Globala energisystem vid Uppsala universitet. Hon har forskat i Kina och studerat energianvändning på landsbygden, kartlagt det globala jordbrukets produktion av ätbar och icke-ätbar biomassa och beräknat dess energiinnehåll. Med hjälp av detta kan man dra slutsatser om hur matförsörjningen påverkas av användningen av ätbara grödor för biodrivmedelsframställning.

Henry Johansson var knuten till kirurgiska kliniken i Uppsala 1962-94.

Hans forskning har berört vissa hormoners inverkan på mag-tarmkanalens olika funktioner liksom det kalkreglerande organet bisköldkörteln och dess samband med olika sjukdomstillstånd – urkalkning i skelettet, njursten, psykiska sjukdomar. På senare år har han ägnat stort intresse åt patientsäkerhetsfrågor i vården. Han har haft en rad nationella och internationella förtroendeuppdrag inom sitt område. Han var ledamot i Medicinska Forskningsrådet och Cancerfonden 1986-1993 och är sedan 1991 medlem i Patientskadenämnden. Henry Johansson är f.n. ordförande i Medicinhistoriska föreningen och i Stiftelsen för Medicinhistoriska museet i Uppsala.

Torgny Håstad var professor i civilrätt vid Uppsala universitet 1978-88 och har därefter haft en rad andra uppdrag på nationell nivå. Han är sedan 1998 ledamot i Högsta domstolen. Torgny Håstad deltar även i projektet European Civil Code.

Tore Frängsmyr har varit professor i vetenskapshistoria vid Uppsala universitet sedan 1982 och innehar sedan 2002 Hans Rausings professur i vetenskapshistoria. Ur hans omfattande produktion kan nämnas *Svensk idéhistoria: Bildning och vetenskap under tusen år*, i två volymer (utg. år 2000). Tore Frängsmyr startade och var i 20 år föreståndare för Centrum för vetenskapshistoria vid Veten-

skapsakademien. Han var redaktör för Nobelstiftelsens årsbok *Les Prix Nobel* i arton år. Bland hans många andra uppdrag kan nämnas redaktör för tidskriften *Tvärnsnitt* samt styrelseledamot i Kursverksamheten i Uppsala.

Carl Frängsmyr är fil.dr, forskare och lärare vid Avdelningen för vetenskapshistoria och ansvarig för boken *Uppsala universitets historia 1852 – 1916* som kommer ut i september 2010. Han har tidigare publicerat ett antal arbeten om framstående personligheter inom universitetet och universitetets historia. Han har också medverkat i en historik *Bamsingarna från Söder: 85 år med Hammarbys Hockey*. Carl Frängsmyr har medverkat i UNT:s kulturredaktion.

Marie Nyman är biolog och dispute-
rade 1993 vid Institutionen för växtfysiologi, Uppsala universitet. Hon har sedan arbetat vid SLU. Hennes forskning har huvudsakligen handlat om cell- och vävnadsodling samt

molekylära metoder för att studera jordbruksgrödor. Hon har bl.a. inom ramen för SLU:s mångåriga Nicaragua-projekt arbetat med cocoyam, en stärkelsegröda som har sitt ursprung i Centralamerika. 2007 utnämndes hon till kanslichef vid den statliga Gentekniknämnden. Nämnden skall genom rådgivande verksamhet främja en etiskt försvarbar och säker användning av gentekniken.

Ulla Birgegård har varit verksam vid Uppsala universitet sedan 1970-talet. Hon har ägnat sitt forskarliv åt ryskt 1600-tal. Johan Gabriel Sparwenfelds stora *Lexicon Slavonicum*, en rysk-latinsk ordbok i fyra delar, var ämnet för hennes doktorsavhandling. Efter disputationen gav hon ut denna unika ordbok, försedd med en omfattande kommentar. Hon har också gett ut och kommenterat *Sparwenfelds dagbok från Ryska resan 1684-87* och varit projektledare för den rysk-svenska/svensk-ryska ordbok som utgavs av Norstedts år

2006 i ett samarbetsprojekt mellan Sverige och Ryssland.

Shirin Ahlbäck Öberg är förvaltningsforskare och har bl.a. forskat om revisionsverksamheten inom offentlig förvaltning samt om professionalism inom förvaltning. Hon har medverkat i ett antal utredningar om förvaltning och forskar just nu om EU:s påverkan på nordisk demokrati.

Christer Karlsson är Europaforskare och har nu med stöd av Mistra slagit in på globala miljöfrågor. Han har ägnat stort intresse åt samtalets roll i demokratin och som grund för politiken.

Gunnar Ternhag är professor i ljud- och musikproduktion vid Höghögskolan i Dalarna och gästprofessor vid Musikhögskolan, Örebro Universitet. Han är ledamot av Musikaliska Akademien och har tillsammans med Jan Olof Rudén skrivit en bok om Hugo Alfvén.

Föreläsningsserier

Anmälan se sista sidan i programmet

Nr 1. Konsthistoria

Teddy Brunius, professor em. i konsthistoria, tfn 018-53 87 33.

Program

Problem och tolkningar. Konstverk, konstriktningar och konstnärer från skilda tider.

13 sept. *Fåglarna*

20 sept. *Djävulens sena ankomst*

4 okt. *I Nya Världen*

11 okt. *Från renässans till barock*

15 nov. *Humorister och surrealist*

Tid: Måndagar ovanstående datum kl. 13.15–14.45. 10 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Hörslingor finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 2. Min musik

Kulturpersonligheter i Uppsala talar om och spelar musik kring ett tema som de själva valt.

Programansvariga: **Maj Aldskogius**, fil.dr, f.d. rektor,

tfn 018-46 03 30, och

Carl-Olof Jacobson, professor em., tfn 018-50 11 23.

Program

27 sept. Christina Högman, operasångerska med Uppsalarrötter, gästartist över hela världen.

11 okt. Lennart Åberg, jazzmusiker, ledamot av Musikaliska Akademiens styrelse.

25 okt. Ola Carlsson, stark ivrare för Musikens Hus, tidigare chef för handelskammaren i Uppsala, Uppsala kommuns kulturstipendiat.

8 nov. Terry Carlbom, politiskt aktiv i Uppsala och Knivsta, f.d. universitetslektor i statskunskap.

22 nov. Christina Karlstam, journalist, UNT, med konst som specialitet, Uppsala kommuns kulturstipendiat.

6 dec. Carl-Olof Jacobson, professor em. i zoologi, f.d. ständigt sekreterare i Vetenskapsakademien, körsångare.

Tid: Måndagar udda veckor
27/9–6/12

kl. 10.30–12.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 3. Instrument i jazzorkestern – jazzorkestern som instrument

Ulf Johansson Werre fortsätter sin odysse i jazzens värld med att specialstudera hur olika instrument har använts genom jazzhistorien. Sången, trummorna, trumpetten, klarinetten/saxen, basen, trombonen, pianot, banjon/gitarren och deras olika spelstilar kommer vi att söka insikt i. Även några stora orkesterledare och deras användande av orkestern som instrument kommer att belysas.

Programansvariga: **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, tfn 018-30 28 09, och **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10.

Tid: Torsdagarna 9/9, 23/9, 14/10, 21/10, 11/11, 25/11

kl. 10.00–11.30. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4. *Avgift:* 300 kr.

Nr 4. De officiellt erkända nationella minoriteterna i Sverige, deras språk och kulturer

I en introduktionsföreläsning behandlas den nya svenska språklagstiftningen och dess bakgrund, inklusive svenskans nya ställning. Mot denna bakgrund ges därefter en presentation av Sveriges fem officiellt erkända nationella minoriteter, den finska, den judiska, den romska, den tornedalska och den samiska, deras språk och kulturer. Språken är sverigefinska, jiddisch, romani chib, meänkieli och samiska.

Programansvarig: **Erling Wande**, professor em. i finska, tfn 018-46 15 47.

Program

20 sept. Björn Melander, professor, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. *Den nya svenska språklagstiftningen och dess bakgrund.*

4 okt. Matthew Kott, PhD, forskare, Hugo Valentin-centrum, Uppsala universitet. *Romerna i Sverige.*

18 okt. Satu Gröndahl, docent, Hugo Valentin-centrum, Uppsala universitet. *Sverigefinskan och den sverigefinska kulturen.*

1 nov. Erling Wande, professor em. i finska, Stockholms universitetet. *"Vi är inte finnar, vi är inte svenskar; låt oss vara tornedalingar." Meänkieli och den tornedalska identiteten.*

15 nov. Michael Teilus, samebyhandläggare, Mijä Ednam, Jokkmokk. *Samerna i Sverige.*

29 nov. Lena Posner Körösi, ordförande i Judiska Centralrådet, Stockholm. *Att leva som jude i Sverige.*

Tid: Måndagar jämna veckor
20/9–29/11 kl. 15.15–16.45.

Lokal: Universitetshuset, Sal IX, dock Missionskyrkan, Tovensalen 1/11 och Universitetshuset, Sal X 15/11. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 5. Språkets makt – retorik i teori och praktik

Retorik är talandets konst. Men det är mycket mer än så. Retorik handlar om språkets makt att övertyga och påverka våra tankar, känslor och handlingar. Insikt i retorikens konst ger oss redskap att reflektera, bedöma och förhålla oss kritiskt till allt från politik och reklam till vardags-

samtal och kroppsspråk, viktigt inte minst i vår tid av ständigt informationsflöde.

Programansvariga: **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36, och **Lena Kåreland**, professor i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

14 sept. Lars Burman, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Retorik i teori och praktik – en inledning.*

28 sept. Viveka Adelswärd, professor i kommunikation, Linköpings universitet. *Till struntpratets lov. Om vardagssamtal och kallprat.*

12 okt. Janne Lindqvist Grinde, universitetslektor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *När argumenten tryter: retorik är konsten att lyssna.*

26 okt. Ann Öhrberg, docent i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Att tala från en marginaliserad position. Politik, makt och retorik.*

9 nov. Ann Öhrberg, docent i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Kan ord skada? Etik och retorik.*

23 nov. Marie Gelang, universitetslektor i retorik, Örebro universitet. *Kroppsspråkets retorik.*

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–23/11 kl. 13.15–14.45.

Lokal: Universitetshuset, Sal IX, dock Missionskyrkan, Tovensalen 28/9 och 26/10. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 6. English literature from the 19th century. Jane Austen.

Filmatiseringarna och kulturn omkring Jane Austen har skapat en hel del myter om hennes författarskap. Med utgångspunkt i den senare tidens litteraturkritik och utifrån ett historiskt perspektiv syftar serien till att åter förankra romanerna i deras samtid. Föreläsningarna hålls

på engelska och behandlar en roman i taget. För att få största möjliga behållning av serien bör man läsa böckerna i förväg – alla finns även i svensk översättning.

Programansvarig: **Christina Lindqvist**, fil.dr, f.d. universitetslektor i franska, tfn 018-51 30 27. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Catherine Dahlström**, docent i engelskspråkig litteratur, Stockholms universitet.

Program

23 sept. *Introduction: the historical background and Northanger Abbey.*

7 okt. *Sense and Sensibility (Förnuft och känsla): heredity and environment.*

21 okt. *Pride and Prejudice (Stolthet och fördom): "rags to riches".*

4 nov. *Mansfield Park: conservatism and colonialism.*

18 nov. *Emma: class and social change.*

2 dec. *Persuasion (Övertalning): romanticism – the individual and morality.*

Tid: Torsdagar jämna veckor
23/9–2/12

kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen, dock 7/10 Universitetshuset Sal IX. Hörslinga finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 7. Min läsning

Ett antal personer berättar i denna serie om litteratur och författarskap som på olika sätt varit av betydelse för dem.

Programansvariga: **Lena Kåreland**, professor i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11 och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36.

16 sept. **Christer Åsberg**, professor, teol.dr h.c., författare.

30 sept. **Tore Frängsmyr**, professor em. i vetenskapshistoria, Uppsala universitet.

28 okt. **Britt-Mari Häggström**, bibliotekarie, f.d. ordförande i SACO-förbundet DIK (Dokumentation, Information, Kultur).

11 nov. **Ola Larsmo**, författare.

25 nov. **Siv Strömquist**, docent i nordiska språk, Uppsala universitet.

9 dec. **Karin Johannisson**, professor i idé- och lärdomshistoria, Uppsala universitet.

Tid: Torsdagar udda veckor
16/9–9/12 (ej 14/10)

kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen. Hörslinga finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 8. Portal till 1600-talet. Om Sverige under stormaktstiden

Vi upplever ett nymornat intresse för Sverige under 1600-talet, för historien, idévärlden, religionen, kulturen och byggnadskonsten. I Uppsala och Uppland manifesterar sig 1600-talet på många sätt och inom olika områden, i universitetet, i godsbildningar och slott, i kyrkorna och i de norduppländska bruken. En rad specialister belyser olika aspekter på 1600-talet.

Programansvarig: **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05.

Program

13 sept. **Erland Sellberg**, professor i idéhistoria, Stockholms universitet. *Den lärda kulturen.*

27 sept. **Margareta Revera**, docent i historia, Uppsala universitet. *1600-talets samhälle – perspektiv och problem.*

11 okt. **Bo Nylund**, teol. dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor. *Religionen – samhället – folket under stormaktstiden.*

25 okt. **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, Uppsala universitet. *Musik, musiker och musikliv i 1600-talets Sverige.*

8 nov. **Lars Burman**, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Personligt och opersonligt – om den svenska 1600-talslitteraturen.*

22 nov. **Torbjörn Fulton**, docent i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Göter och romare i Norden. Byggnadsmiljöer och bildkonst under de svenska storhetsåren.*

Tid: Måndagar udda veckor 13/9–22/11 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal IX, dock Missionskyrkan, Tovensalen 27/9 och 25/10. Hörslinga finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 9. Frankrike. Från Revolution till Republik (1789–1914) *Med fokus på historia, konst, kulturliv*

1789 års revolution väckte förhoppningar om en ny tid präglad av frihet, jämlikhet, broderskap och fred, men först 1875 kunde republiken sägas stå på en någorlunda stabil grund. Under hela perioden förekom våld, krig och övergrepp sida vid sida med kampen för demokratisering, allmän rösträtt, social rättvisa, skolplikt, trossamfundens och koloniernas frigörelse. Allt detta bildade ram för ett mycket rikt kulturliv, främst kanske inom skönlitteratur och konst: David, Ingres, Balzac, Hugo var till exempel alla barn av sin tid.

Programansvariga: **Monika Ekman**, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98 och **Christina Lindqvist**, fil.dr, f.d. universitetslektor i franska, tfn 018-51 30 27. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Michel Barbier**, f.d. universitetsadjunkt, Uppsala universitet, ordförande i Alliance française d'Uppsala från 1992.

Program

21 sept. 1789–1799. *Utopi och våld, oordning och ordning.*

5 okt. 1799–1815. *Ofantliga erövringar, förödande konsekvenser.*

19 okt. 1815–1830. *Åter till det gamla... trodde man.*

16 nov. 1830–1848. *Borgerskapets herravälde och diskreta charm.*

30 nov. 1848–1870. *Kapitalism, armod och järnvägar.*

14 dec. 1870–1914. *Revolutionens skakiga fullbordande.*

Tid: Tisdagar jämna veckor

21/9–14/12 (ej 2/11)

kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X 21/9 och 16/11, övriga gånger Universitetshuset Sal IX. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 10. Deutschland, aber wo liegt es?/Tyskland, men var finns det?

(Johann Wolfgang Goethe)

Serien startade under vårterminen 2010 med sex föreläsningar, som skildrade de första århundradena av det tyskspråkiga Mellaneuropas geografi, historia och kultur. I höstterminens sex föreläsningar behandlas även dagens tyskspråkiga samhällens problem.

Programansvarig: **Christina**

Lindqvist, fil.dr, f.d. universitetslektor i franska, tfn 018-51 30 27.

Program

21 sept. **Helmut Müssener**, professor em. i tyska, Stockholms universitet. *Från den ena kapsejsade revolutionen (1848/1849) till den andra (1918/1919).*

5 okt. **Helmut Müssener**,

1919–1949: *Kaos, "Ordnung", krig och undergång.*

19 okt. **Helmut Müssener**,

1945/1949–1989: *Fyra tyskspråkiga stater i ett delat Europa och en delad värld.*

16 nov. **Lars Lambert**, författare och filmare. *Otto Dix, George Grosz, Max Beckmann – Weimarrepubliken i bildkonstens spegel.*

30 nov. **Helmut Müssener**, *Dagens tyskspråkiga samhällen.*

14 dec. **Sture Packalén**, professor i tyska, Mälardalens universitet. *Hur ter sig den tyska litteraturen efter 1989? Och vilken roll spelar den tyska litteraturen i förståelsen av det nära förflutna?*

Tid: Tisdagar jämna veckor

21/9–14/12 (ej 2/11),

kl. 11.00–12.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Nr 11. Rätt och rättvisa. Så fungerar dagens samhälle

Serien är en fristående fortsättning på tidigare serier om rätt och rättvisa. En stor nyhet presenteras – hur många känner egentligen till Uppsala Förvaltningsdomstol? Vi får vidare höra om miljöretten i dagens samhälle, om narkotikarelaterad brottslighet och DNA-analys i kriminaltekniska utredningar. Vi får också träffa en åklagare och en försvarsadvokat som verkar i Uppsala. Du får goda möjligheter att ställa de frågor du inte haft möjlighet att ställa förut.

Programansvariga: **Andreas Ehn**,

fil.dr. f.d. lektor i biologi, nämndeman, tfn 018-32 43 46, **Rune Hedman**, fil.lic. f.d. departementsråd, nämndeman, tfn 018-30 10 24 och **Gunilla Wünsche**, fil.kand., f.d. informationschef vid Uppsala universitet, nämndeman, tfn 018-71 02 15.

Program

27 sept. **Per- Erik Nistér**, JK, rådmann. *En okänd reform – Förvaltningsdomstolen i Uppsala.*

11 okt. **Tom Placht**, advokat.

Rollen som försvarsadvokat.

25 okt. **Bengt Meyerson**, professor em. i medicinsk beteendevetenskap, Uppsala universitet. *Narkotikarelaterad brottslighet – kulturarv eller ärflighet.*

8 nov. **Marie Allen**, universitetslektor, docent i medicinsk genetik, Uppsala universitet. *DNA-analys i kriminaltekniska utredningar.*

22 nov. **Thomas Bälter Nordenman**, kammaråklagare. *Åklagarens roll i rättegången.*

6 dec. **Staffan Westerlund**, professor em. i miljörett, Uppsala universitet. *Miljöretten som hävstång i dagens debatt om klimat och miljöförstöring.*

Tid: Måndagar udda veckor

27/9–6/12

kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen 27/9 och 25/10, övriga gånger Universitetshuset, sal IX. Hörslina finns.

Avgift: 300 kr.

Om intresse finns kommer en bussresa att ordnas till Stockholm med besök på Svea Hovrätt och riksdagens justitieutskott. Lunch intages i hovrättens lunchmatsal. Resan planeras gå den 9 december, kl. 09.00–c:a 16.30. Företräde ges för deltagare i serien.

Nr 12. Det goda seniorlivet – vårt ansvar och vår rätt till stöd

Föreläsningsserien är en fortsättning av föregående terminers föreläsningar om hälsa och sjukdom. Serien är tänkt att fortsätta våren 2011 och vill bl.a. belysa kommunens respektive landstingets ansvar för de äldres välbefinnande och vård. Höstens föreläsningar fokuserar på det friska och det egna ansvaret för en god hälsa samt det stöd man kan få för att kunna bo kvar i det egna

hemmet och om hjälpmedel som underlättar vardagen. Medicinskt behandlas benskörhet och ortopedins möjligheter att behandla frakturer och artros, som inskränker rörligheten samt de speciella problem som sammanhänger med läkemedelsbehandling av äldre.

Programansvariga: **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, f.d. överläkare och chefsläkare vid Akademiska sjukhuset, tfn 018-12 61 84, 070-374 72 92 och **Nils-Johan Höglund**, med. dr h.c., f.d. överläkare Sättra brunn, tfn 018-30 91 85.

Program

16 sept. Annika Göthner, sjukgymnast, Friskhuset, Akademiska sjukhuset, **Cecilia Lindholm**, folkhälsoplanerare, Primärvården, Landstinget, och **Gunvor Nordström Liiv**, uppdragsstrateg/arbets-terapeut, Uppsala kommun. Hur kan vi själva påverka hälsa och välbefinnande?

30 sept. Thomas Eriksson, uppdragsstrateg, Äldrekontoret, Uppsala kommun, **Sara Westberg**, fastighetschef, Uppsalahem Servicebostäder AB, och **Lars Ivar Hising**, ordförande Ekeby Hus BRF. *Behovsanpassat boende privat och i kommunen – vilket stöd kan man få?*

28 okt. Ann-Mari McMillen, hjälpmedelskonsulent, Uppsala kommun,

Sabina Swahn, Vobis Livskvalitet, **Katarina Lönnqvist**, Plusvardag, och **Marie Mellwing**, audionom, Hörcentralen, Habilitering och Hjälpmedel, Landstinget.

Hjälpmedel som kan underlätta vardagen.

11 nov. Östen Ljunggren, professor i metabola bensjukdomar, Uppsala universitet. *Benskörhet – behandling och förebyggande åtgärder.*

25 nov. Olle Nilsson, professor i ortopedi, Uppsala universitet. *Tag din säng och gå – om ortopedins utveckling.*

9 dec. Kerstin Hulter Åsberg, docent, överläkare, ordförande i landstingets läkemedelskommitté. *Lagom med läkemedel: att ompröva är alltid rätt!*

Tid: Torsdagar udda veckor 16/9–9/12 (ej 14/10) kl. 15.00–16.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen. Hörslinga finns. *Avgift:* 300 kr.

Nr 13. Forskning och framsteg
Serien omfattar ämnen inom biologi/medicin respektive fysik/astro-nomi/kemi/teknik. Om möjligt refereras till artiklar i "Forskning & Framsteg".
Programansvariga: **Andreas Ehn**,

fil.dr, f.d. lektor i biologi, tfn 018-32 43 46 och **Gunnar Tibell**, professor em. i kärnfysik, tfn 018-32 49 01.

Program

23 sept. Staffan Ulfstrand, professor em. i ekologisk zoologi. *Människans utveckling.*

7 okt. Josh Thomas, professor i fasta tillståndets elektrokemi. *Batteriernas breda roll i vår framtid.*

21 okt. Andreas Ehn, f.d. lektor i biologi. *Om samverkan i naturen.*

4 nov. Gunnar Tibell, professor em. i kärnfysik. *CERN, Fysiklaboratoriet i Genève, med förhoppningar om intressanta resultat.*

18 nov. Olle Eriksson, professor i teoretisk magnetism. *Grafen och andra kolföreningar – nya material med märkliga egenskaper.*

2 dec. Ulf Pettersson, professor em. i medicinsk genetik. *Genomisk medicin – några framåtblickar.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 23/9–2/12 kl. 15.00–16.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen, dock Universitetshuset Sal IX 7/10. Hörslinga finns. *Avgift:* 300 kr.

Studiecirklar

Anmälan se sista sidan i katalogen. Varje cirkelträff omfattar 2x45 minuter, där ej annat anges.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 14. Filosofi och religion, Grupp 1

Bengt Holmberg, fil. lic., f.d. gymnasielärare, tfn 018-30 20 09. Vi granskar centrala begrepp inom i första hand kristendomen. Är Gud verkligen allsmäktig? Har Gud ska-

pat allt inklusive sjukdomarna? Finns det en kristen etik? Detta är exempel på teman som vi i sann filosofisk anda ger oss in på och tycker olika om. Diskussioner med utgångspunkt i cirkelledarens egen bok, som är under publicering och presenteras vid första samman-

komsten. Parallellcirkel med samma innehåll: Nr 15.

Tid: Måndagar udda veckor 13/9–22/11 kl. 12.45–14.15. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11. *Avgift:* 300 kr.

Nr 15. Filosofi och religion, Grupp 2

Bengt Holmberg, fil. lic., f.d. gymnasielärare, tfn 018-30 20 09.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 14.

Tid: Onsdagar udda veckor
15/9–24/11

kl. 12.45–14.15. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

Nr 16. Biosofi – visdom om det levande

Torgny Unestam, professor em. i skoglig mykologi med mikrobiell ekologi, tfn 018-36 66 85 och **Alf Hultberg**, f.d. bibliotekarie, tfn 018-25 60 80.

Biosofi: Visdom om det levande.

Gränser mellan biologi, filosofi, religion, genetik och evolution. Slagsmål om utrymmet. Allmänintresse för människans situation, möjligheter, öde och historia. Fristående fortsättning från föregående termin. Kursbok presenteras vid första cirkelträffen.

Tid: Tisdagar jämna veckor
7/9–16/11

kl. 10.45–12.15. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

Nr 17. Världsreligionerna idag – Guds återkomst, Grupp 1

Bo Nylund, teol. dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

Cirkeln avser att belysa de centrala föreställningarna i de stora tankesystem som brukar kallas de fem världsreligionerna. Vi skall också samtala om vad religion är utifrån några klassiska försök att definiera begrepp-

pet. Den mångtydiga roll som religionerna spelar i nutiden skall belysas med exempel från olika delar av världen. Parallellcirkel med samma innehåll: Nr 18.

Tid: Tisdagar jämna veckor
21/9–30/11

kl. 11.00–12.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 18. Världsreligionerna idag – Guds återkomst, Grupp 2

Bo Nylund, teol. dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 17.

Tid: Onsdagar udda veckor
15/9–24/11

kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 19. Tro och vetande i en ny tid

Bo Nylund, teol. dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

Inom cirkelns ram samtalar vi om religiös tro främst under 1800- och 1900-talen. Då beaktas bl.a. de nya perspektiv som öppnats av den biologiska vetenskapen alltsedan Darwin och genom 1900-talets framsteg inom fysiken. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–23/11

kl. 11.00–12.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten, dock Missionskyrkan, Arken 12/10 och 9/11.

Avgift: 300 kr.

Nr 20. Tre domkyrkor – tre kulturcentra

Jörn Johanson, fil. lic., gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11.

Cirkeln kommer att handla om tre domkyrkor, som är fyllda med konst och minnesmärken: Uppsala, Västerås, Strängnäs. Vi avsätter två sammankomster till varje kyrka. Första sammankomsten om varje kyrka hålls i våra studielokaler och syftar till att förbereda den andra sammankomsten, som hålls i respektive kyrka. Studiebesöken i varje kyrka kan ta upp till 4 timmar + restid. Transporten till kyrkorna i Västerås och Strängnäs klarar vi förhoppningsvis av med egna bilar. Cirkeln har samma innehåll som föregående termin.

Tid: Onsdagar varje vecka
25/8–29/9. I studielokalen 25/8, 8/9, 22/9 kl. 9.00–10.30; exkursion 1/9, 15/9, 29/9. 12 timmar.

Lokal: 25/8, 8/9, 22/9 Missionskyrkan, Insikten; 1/9, 15/9, 29/9 exkursion.

Avgift: 300 kr.

Nr 21. Centrala motiv i vår medeltida kyrkokonst

Jörn Johanson, fil. lic., gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11.

Likheter och olikheter i konstnärernas motivbehandling.

Standardmotiv och udda motiv.

Människoskildringen i kyrkornas konst.

Miljöer, verktyg, instrument – bilder som ger oss kunskaper om tiden.

Tid: Onsdagar varje vecka
6/10–10/11

kl. 9.00–10.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Nr 22. Svensk och utländsk litteratur från 30- och 40-talen

Lena Ågren, fil. mag., f.d. gymnasielärare i svenska, tfn 018-22 48 43.

Vi läser och diskuterar romaner och poesi från första hälften av 1900-talet. Cirkeldeltagarna ombeds att läsa Moa Martinson "Rågvakt" till första tillfället.

Tid: Onsdagar jämna veckor
6/10–15/12

kl. 12.45–14.15. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

Nr 23. Skrivarstugan, Grupp 1

Kia Sjöström, psykolog,
tfn 018-30 13 36.

Cirkeln välkomnar deltagare som tycker om att skriva och lyssna till andras texter – t.ex. om barndomen, livserfarenheter, tankar, drömmar, fantasier, i prosa- eller diktform. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–9/11

kl. 13.00–15.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln.

Avgift: 300 kr.

Nr 24. Skrivarstugan, Grupp 2

Ingegerd Törnkvist, adjunkt,
tfn 018-50 52 56.

Vi har brett register i vår Skrivarstuga: prosa och poesi, tankar, drömmar, egna och andras livshistorier, noveller. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–23/11

kl. 13.45–16.15. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 25. Kvinna och konstnär, Grupp 1

Barbro Werkmäster, konstvetare,
fil. dr h.c., tfn 018-30 98 15.

Fortsättningskurs. Vi fördjupar kunskaperna om kvinnliga konstnärer genom att noggrannare studera ett mindre antal. Deltagarna koncentrerar sig antingen enskilt eller i mindre grupper på någon vald person genom att läsa befintlig litteratur eller själva söka uppgifter om konstnären eller verk av densamma. Detta sker i samråd med cirkelledaren och presenteras sedan som grund för diskussioner på våra möten. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 26.

Tid: Tisdagar udda veckor

14/9–23/11

kl. 9.00–10.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten,
dock Missionskyrkan, Arken 12/10
och 9/11.

Avgift: 300 kr.

Nr 26. Kvinna och konstnär, Grupp 2

Barbro Werkmäster, konstvetare,
fil. dr h.c., tfn 018-30 98 15.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 25.

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–23/11

kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten,
dock Missionskyrkan, Arken 12/10
och 9/11.

Avgift: 300 kr.

Nr 27. Akvarellmålning, Grupp 1

Dirk Fock, konstnär,
tfn 018-12 88 93, 0708-74 45 84.

Akvarellmålning för dem som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar tema för våra övningar m.m. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Om lokalen är tillgänglig den aktuella dagen ställer vi ut våra alster i Missionskyrkans galleri i samband med terminsavslutningen. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 28.

Tid: Onsdagar jämna veckor
22/9–1/12

kl. 9.15–11.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken 22/9,
därefter Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 28. Akvarellmålning, Grupp 2

Dirk Fock, konstnär,
tfn 018-12 88 93, 0708-74 45 84.

Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 27.

Tid: Onsdagar jämna veckor
22/9–1/12

kl. 12.15–14.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken 22/9,
därefter Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 29. Teckning

Christer Kempe, konstnär och
bildpedagog, tfn 018-71 35 15.

Figur- och frihandsteckning kombinerat med akvarell.

Tid: Tisdagar udda veckor
14/9–23/11

kl. 11.00–13.30. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 30. Psalm och andlig visa

Kerstin Berglund, kantor, f.d. kyrkoherde, tfn 018-50 42 22.

Gamla och nya psalmer och visor. Rika tillfällen till sång. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar jämna veckor
21/9–30/11

kl. 10.00–11.30. 12 timmar.

Lokal: Vindhems kyrkan, Vindhemsg. 9.

Avgift: 300 kr.

Nr 31. Sången i kroppen – körsång för alla!

Gina van Dam, körledare och
sångpedagog, tfn 0709-94 23 03.

Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Att sjunga är friskvård på hög nivå.

Tid: Varje onsdag 1/9–24/11 (ej 3/11)

kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.

Avgift: 600 kr.

SAMHÄLLSVETENSKAP OCH JURIDIK

Nr. 32. Hjärnan på gott och ont

Åke Pålshammar, f.d. universitetslektor vid Institutionen för psykologi, Uppsala universitet,
tfn 070-246 72 68.

Cirkeln ger en bild av hur hjärnan fungerar under normala förhållanden och när den inte fungerar som den förväntas göra. Under cirkelträffarna tar vi även upp diverse neuro-

logiska sjukdomar och tillstånd, t.ex. fobier, depression och demens. De sex träffarna behandlar 1. Hjärnans makrosystem, d.v.s. en översiktlig orientering om viktiga

delar och områden och lite kort om hur dessa är kopplade till beteende, upplevelser och problem.

2. Hjärnans mikrosystem, d.v.s. hur nerver, kopplingsställen (synapser) och signalämnen fungerar i positiva och mindre positiva sammanhang (t. ex. missbruk).

3. Hjärnan och känslor.

4. Hjärnan, lärande och minne.

5. Hjärnans plasticitet och utveckling.

6. Den stressade hjärnan.

Korta filmavsnitt från bl.a. Utbildningsradions TV-program används som illustration. Ingen medicinsk grundkunskap är nödvändig. Visst stencilmaterial delas ut.

Tid: Tisdagar udda veckor 28/9–7/12

kl. 13.30–15.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten, dock Missionskyrkan, Arken 12/10 och 9/11.

Avgift: 300 kr.

Nr 33. Hur kan jag hjälpa ett lässvagt barn?

Lena Ågren, fil. mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43.

Olika aspekter på problemet läs- och skrivsvårigheter, såsom testning, diagnostisering, textens och textsamtalets betydelse, ordförståelse, stavning. Deltagarna får tillfälle att vara aktiva med eget arbete.

Tid: Varje onsdag 6/10–10/11

kl. 14.30–16.00. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

Nr 34. Uppland – vårt landskap

Irma Ridbäck, f.d. bibliotekarie, tfn 018-12 99 84.

Varje sammanträde inleds av en inbjuden föredragshållare eller av en cirkeldeltagare. Vi lär oss mera om några olika bygder i Uppland, om gårdar, gruvdrift, tegelbruk, jordbruk, m.m. Uppsatser i Upplands fornminnesförenings årsbok kan utgöra stöd.

Tid: Torsdagar jämna veckor 23/9–2/12

kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten, dock ej 7/10 (lokal meddelas av cirkelledaren).

Avgift: 300 kr.

Nr 35. Norrland – liv och kultur

Björn Holmgren, docent i meteorologi, f.d. polarforskare, tfn 018-30 26 76.

Varje sammanträde inleds med ett anförande av en cirkeldeltagare eller en inbjuden föredragshållare, varefter diskussion följer. Cirkeln är en fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Torsdagar jämna veckor 23/9–2/12

kl. 14.45–16.15. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten, dock Storgatan 11 den 7/10.

Avgift: 300 kr.

Nr 36. Lettland – okänt nära grannland

Bengt Kettner, fil. mag., tfn 018-23 64 11.

Lettland var en gång ”Svea Rikes Kornbod”, Riga var tidvis Sveriges största stad. I text och många bilder

följer vi letternas dramatiska historia, under tyska, svenska, polska och ryska härskare, fram till dagens fria och självständiga Lettland. Vi gör nedslag i landets geografik, natur, politik, kultur och näringsliv. Huvudstaden Riga, med en tredjedel av landets invånare, får särskilt stort utrymme. Cirkeln fortsätter våren 2011. För dem som så önskar planeras en resa till Riga under några dagar i april eller maj 2011.

Tid: Onsdagar udda veckor 13/10–8/12

kl. 13.15–15.45. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.

Avgift: 300 kr.

Nr 37. Europeiska Unionen – inför nya utmaningar, nybörjare

Paul Reichberg, fil. kand., tfn 018-13 36 74.

Cirkeln vill ge deltagarna en god bild av EU:s utveckling och struktur, dess beslutsprocesser och politikområden. Cirkeln behandlar Europas historia, EU:s utveckling och organisation, EU:s demokrati-problem, EU:s politikområden, omvärlden, Sverige och EU, EU:s framtid. Litteratur: ”Vad är EU ... och vad kan det bli?”, Birger Möller, Santerus förlag; Lissabonfördraget, SNS förlag.

Om deltagarna önskar arrangeras en resa till Bryssel våren 2011.

Tid: Tisdagarna 31/8, 7/9, 21/9, 19/10, 2/11, 16/11, 30/11, 7/12

kl. 9.00–10.30. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

NATURVETENSKAP, MEDICIN OCH TEKNIK

Nr 38. Fysiken och människan, fysiken i vardagen

Staffan Yngve, universitetslektor, Institutionen för fysik och astronomi, Uppsala universitet, tfn 018-52 05 81, 070-297 80 16.

I cirkeln tar vi upp sådant som: Him-

lafenomen och deras förklaring, elektricitet, magnetismens mystik. Vardagens värmelära. Varför tål vi kyla och värme så bra? Varför lyfter en heliumballong? Hur fungerar en raket? Hur står sig Newtons mekanik i dag? Vågor till nytta och skada, akustik och musikens fysik,

kommunikation med elektromagnetiska vågor. Något om hur vissa nobelprisbelönade upptäckter i fysik och kemi påverkat vår vardag. Cirkeln vänder sig till alla som är, eller hoppas bli, intresserade av naturvetenskap. Inga särskilda förkunskaper krävs. Fysik är kul!

Litteratur: M. Hamrin, P. Norqvist "Fysik i vardagen", Studentlitteratur (2005). Cirkeln har samma innehåll som föregående termin.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/9–10/11

kl. 15.00–16.30. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet, Lägerhyddsvägen 1, Oséensalen (rum 73121).

Avgift: 300 kr.

Nr 39. Fåglar under hösten

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 0171-46 30 39, mobil 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus, därefter exkursioner till olika fågellokaler. Både nybörjare och mer vana är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kun-

na röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma, varma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Torsdag 19/8 kl. 13.15–14.45.

Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursion ändras tiden): 25/8 kl. 06–11, 3/9 kl. 13–17, 10/9 kl. 06–12, 13/9 kl. 08–12, 29/10 kl. 09–12. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11 den 19/8, därefter utomhus.

Avgift: 600 kr.

Nr 40. Mac OS X – grunder för dig som bytt till Mac eller skaffat dig en ny Macdator

Bertil Eriksson, IT-ansvarig USU, tfn 018-13 65 20.

Cirkeln vill ge deltagarna grundläggande kunskaper om hur man arbetar med en Macdator. Vi förfogar inte över någon utbildningslokal med datorer varför det är önskvärt att du har en bärbar dator du kan ta med. Utbildningen baseras på OS X Leopard. Du bör ha tidigare datorvana från PC eller äldre version av Mac OS. Litteratur: Scott Kelby "Mac OS X Leopard-boken", Pagina förlag AB. Cirkeln har samma innehåll som föregående termin.

Tid: Varje fredag 15/10–3/12 (ej 29/10, 5/11)

kl. 9.00–12.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

SPRÅK

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetet använder sedan läsåret 2006/2007 en ny modell för att beskriva innehållet i sina språkcirklar. En anpassning har gjorts utifrån Europarådets nivåskala för språkstudier. Svårighetsnivån markeras med en till fem stjärnor.

Under varje nivå beskrivs i stora drag dels de förkunskaper en deltagare förväntas ha vid studiernas början, dels de kunskaper och färdigheter hon eller han förväntas tillägna sig under cirkelarbetets gång. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. Beträffande nivåskalan för latin och klassisk grekiska, som ju inte längre talas, kan de olika nivåbeskrivningarna endast delvis tillämpas. Läs därför beskrivningarna under dessa cirklar för att se vad som gäller. Den som är osäker om cirkelns innehåll kan ta direkt kontakt med cirkelledarna.

Nivå 1 (*)

Deltagarna har inga eller mycket ringa förkunskaper.

- De lär sig under cirkelarbetet att

förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt. Orden och fraserna är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.

- Deltagarna deltar själva i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor som gäller för dem välbekanta ämnen.
- De lär sig att muntligt beskriva t.ex. var de bor och personer de känner.

Nivå 2 (**)

Deltagarna har när de kommer till cirkeln ett enkelt förråd av ord och fraser som de kan använda i enkla situationer.

- De ökar under cirkelarbetet gradvis sitt ord- och frasförråd så att de kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – det kan t.ex. gälla hem, möbler och matvanor men också områden som shopping, kommunikationer och väderlek.
- De kan presentera sig själva och andra människor. De kan berätta om och beskriva händelser i vardagslivet och redogöra för sin egen utbildning.
- De lär sig att arbeta med texter som

går ut på att hämta information t.ex. i annonser, prospekt, menyer, tidtabeller. De läser enkla berättelser.

- De kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå 3 (***)

Deltagarna har de kunskaper och färdigheter som beskrivs i nivå 2 och riktar under cirkelarbetet in sig på de färdigheter som beskrivs nedan.

- Deltagarna kan förstå innehållet i sådant stoff som de kan möta i sitt yrkesliv eller vid resor i och utanför det egna landet.
- De kan återberätta något de läst eller hört.
- Deltagarna samtalar relativt flytande och kan ta aktiv del i en diskussion.
- De kan läsa och tillgodogöra sig artiklar som behandlar ämnesområdet som de känner till och som är skrivna på ett någorlunda lättbegripligt språk. De kan läsa och förstå enklare litterär prosa.
- De kan skriva personliga brev och sammanhängande texter från egna intresseområden.

Nivå 4 (****)

Deltagarna har de kunskaper och färdigheter som beskrivs i nivå 3 och riktar vid cirkelarbetet in sig på de färdigheter som beskrivs nedan.

- De kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga föreläsningar om för dem själva välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- De kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- De deltar aktivt i en diskussion och kan förklara och försvara sina åsikter.
- De läser och förstår sakprosatexter och skönlitteratur som ligger på en inte alltför avancerad nivå.
- De kan skriva sammanhängande texter från egna intresseområden.

Nivå 5 (*****)

Deltagarna har när de går in i cirkelarbetet de färdigheter som beskrivs i nivå 4. De känner sig relativt hemma på språket och önskar under cirkelarbetet förbättra sina goda och allsidiga språkfärdigheter.

- Deltagarna kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning. Det innebär bl. a. att de utan större ansträngning förstår TV-program och filmer.
- De talar språket flytande och uttrycker sig klart och nyansrikt vid egna framställningar och i samtal och diskussioner.
- De läser och förstår långa och komplexa texter både på sakprosans och på skönlitteraturens områden.
- De kan skriva recensioner av litterära verk och av artiklar på sakprosa.

Nr 41. Engelska ***

Gösta Stolpe, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-50 42 14.

Vi läser en antologi med moderna engelska noveller, eventuellt en roman innehållande modern engelskspråkig prosa. Vissa grammatiska övningar enligt deltagarnas önskemål och behov.

Tid: Varje onsdag 15/9–17/11 kl. 10.45–12.15. 20 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 42. English: Language and Literature ****

Lena Ågren, fil. mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43.

Vi läser och diskuterar varierande ämnen utifrån Alderborn-Ågren "English Your Way" och resonerar om språkliga företeelser i samband med detta. Vi diskuterar också företeelser och händelser i världen i allmänhet och i engelskspråkiga länder i synnerhet.

Tid: Varje onsdag 29/9–15/12 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 43. English *****

Richard Glover, universitetslärare i engelska, tfn 018-38 03 13.

We shall be reading some twentieth century poets beginning with T S Eliot. Later in the term we shall travel backwards to selected English poetry from the Renaissance onward. In all our close readings we shall be exploring the words, music and meaning of the texts.

Tid: Varje onsdag 15/9–17/11 (ej 3/11)

kl. 12.45–14.15. 18 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 450 kr.

Nr 44. Franska *

Patrik Rydell, fil. mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070 49 59 202.

Nybörjarcirkel (första terminen). Grundläggande ordförråd och formlära. Enklare texter med anknytning till vardagliga situationer. Uttalsövningar och hörövningar. Muntlig och skriftlig kommunikativ träning. Textbok: Génial 1, Natur & Kultur.
Tid: Varje onsdag 15/9–1/12 kl. 15.00–16.30. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten, dock Missionskyrkan, Musiksalen 22/9.

Avgift: 600 kr.

Nr 45. Franska **

Margareta Viklund, fil. mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53. Repetition av grammatik, ordförråd och vardagsfraser. Fördjupad träning i att tala, läsa, höra och skriva. Fria och bundna dialoger. Samtal kring givna ämnen. Parövningar. Hörförståelseövningar. Diktér. Ordkunskap. Muntliga och skriftliga grammatikövningar. Sång och musik. Kultur och samhälle. Aktuella händelser. Tidningstexter. Kurslitteratur: "Au Boulot 2", textbok och övningsbok.

Tid: Varje onsdag 8/9–24/11 kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken, dock Missionskyrkan, Musiksalen 22/9.

Avgift: 600 kr.

Nr 46. Franska *** Grupp 1

Monika Ekman, fil. mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98. Fördjupad träning i att tala, höra, läsa och i någon mån skriva. Fördjupad ordkunskap. Viss grammatik. Fria och bundna dialoger. Samtal, mest kring kända ämnen. Individuella muntliga framställningar. Skriftliga och muntliga resuméer. En del fransk skönlitteratur. Hörförståelse. Bevakning av aktuella händelser i olika medier. Kultur och samhälle. Sång och musik samt utdrag ur film. Kurslitteratur: "Escalade 3", Régine Deforges "La bicyclette bleue" (ur serien Easy reader). Parallellcirkel med samma innehåll: Nr 47.

Tid: Varje onsdag 15/9–8/12 (ej 13/10)

kl. 14.30–16.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 47. Franska *** Grupp 2

Monika Ekman, fil. mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 46.

Tid: Varje onsdag 15/9–8/12 (ej 13/10)

kl. 12.45–14.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 48. Franska *****

Eva Wockelberg, fil. mag., språklärare, tfn 018-50 01 70.

Cirkeln syftar till att stärka deltagarnas förmåga att självständigt uttrycka sig muntligt i diskussioner och referat av skönlitterära texter som väljs i samråd med deltagarna. Tidningsmaterial ur Le Figaro och Le Parisien ger orientering om kultur, politik och vardagsliv. Fördjupning i grammatik samt skriftliga översättningsövningar i enlighet med deltagarnas önskemål.

Tid: Varje onsdag 8/9–8/12

kl. 11.00–12.30. 28 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 750 kr.

Nr 49. Franska *****

Yaga Sosnowska, lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 018-55 28 92.

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Tid: Varje onsdag 22/9–8/12

kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Lokal 22/9 meddelas av cirkelledaren, därefter Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 600 kr.

Nr 50. Franska *****

Philippe Collet, lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 018-50 64 47. Deltagarna väljer en artikel i en tidning på franska som presenteras. Vi läser och diskuterar den tillsammans. Vi ser en film textad på franska och olika inspelningar från TV5/France2. Kursbok: Patrick Cauvin "Venge-moi", Albin Michel 2007, réédition Le livre de poche 2009.

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 9/11)

kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln, dock Missionskyrkan, Arken 21/9.

Avgift: 600 kr.

Nr 51. Franska *****

Philippe Collet, lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 018-50 64 47.

Deltagarna väljer själva ett textutdrag som de presenterar och diskuterar med de andra deltagarna.

Tillsammans läser vi artiklar från den franska pressen och ser videoinspelningar från TV5/France 2.

Kursbok: Marie-Hélène Lafon "Sur la photo", Buchet-Chastel 2003, réédition Points 2005.

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 9/11)

kl. 9.15–10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln, dock Missionskyrkan, Arken 21/9.

Avgift: 600 kr.

Nr 52. Grekiska, klassisk *

Gunnel Eriksson, f.d. gymnasielektor, tfn 0171-47 60 89.

Nybörjarcirkel (första terminen).

Genomgång av grekiska alfabetet med övningar. Grundläggande formlära, enklare texter med basordförråd som avspeglas i svenska lånord. Sentenser, bevingade ord. Realia och kulturhistoriska inslag.

Kursbok: Lars A. Larsson "Eisagoge. Grekisk läsebok 1". Slutsåld men kopieras med tillstånd från författaren. Beställs och försäljs genom cirkelledaren.

Tid: Varje onsdag 8/9–24/11

kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 53. Italienska *

Margareta Viklund, fil. mag., f.d. gymnasielektor, tfn 018-46 07 53.

Nybörjarcirkel (första terminen) med inriktning på vardagsfraser och enkla samtal, t.ex. dialogövningar. Målet är att skaffa ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Grammatikgenomgångar med skriftliga och muntliga övningar. Kursbok "Subito".

Tid: Varje onsdag 8/9–24/11

kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 600 kr.

Nr 54. Italienska *

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand., språklärare och sångerska, tfn 018-20 13 51.

Cirkelns tredje termin. Vi inriktar oss på vardagsfraser och enkla samtal. Målet är att utöka ordförrådet, hörförståelsen och öva upp ett gott uttal. Vi avslutar kursboken "Subito" och fortsätter sedan med "Prego 1". Vi lyssnar på italienska sånger och ser en italiensk film.

Tid: Varje tisdag 7/9–30/11 (ej 2/11)

kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 55. Italienska *

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand., språklärare och sångerska, tfn 018-20 13 51.

Cirkelns fjärde termin. Vi inriktar oss på vardagsfraser och enkla samtal. Målet är att utöka ordförrådet, hörförståelsen och öva upp ett gott uttal. Vi fortsätter i kursboken "Di Più" och kompletterar med enklare noveller. Vi lyssnar på italienska sånger och ser en italiensk film.

Tid: Varje onsdag 8/9–1/12 (ej 3/11)

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 56. Italienska ** Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand., språklärare och sångerska, tfn 018-20 13 51.

Vi fortsätter att öva oss på att uttrycka oss muntligt, både med vardagsfraser och samtal, där ordförrådet utökas, uttalet förbättras och grammatiken repeteras. Kursbok "Prego 2". Vi kompletterar med enklare noveller. Vi lyssnar på italiensk musik och ser en italiensk film. Parallellcirkel med samma innehåll: Nr 57.

Tid: Varje tisdag 7/9–30/11 (ej 2/11)

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 57. Italienska ** Grupp 2

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Parallellcirkel med samma innehåll
som Nr 56.

Tid: Varje torsdag 9/9–2/12 (ej 4/11)
kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 58. Italienska ***

Eva Linderöth, fil. mag., gymna-
sielärare, tfn 018-21 89 18.

Vi arbetar med ämnesområden som
deltagarna möter eller känner till,
och med återberättande samt skrift-
lig sammanfattning av material på
någorlunda lättbegripligt språk som
berör deras intresseområden. Vi lä-
ser någon enklare litterär prosa.
Kurslitteratur bestäms i samråd med
deltagarna.

Tid: Varje onsdag 15/9–1/12
kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 59. Italienska ***

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Vi läser "Spingendo la notte più in
là" av Mario Calabresi, som vi dis-
kuterar och kommenterar. Deltagar-
na får också öva sig på att uttrycka
sig genom att göra små presentatio-
ner av olika ämnen. Vi lyssnar på
italienska sånger, går igenom texter-
na, ser italiensk film och diskuterar
den på italienska. Som kursbok har
vi också "Secondo corso" med gram-
matiska övningar. Cirkelns mål är
att utöka ordförrådet och förbättra
förmågan att uttrycka sig.

Tid: Varje tisdag 7/9–30/11 (ej 2/11)
kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 60. Italienska ****

Katarina Hellgren-Dahl, fil. kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Konversation och diskussion på itali-
enska. Vi läser "Le perfezioni prov-
visorie" av Gianrico Carofiglio samt
artiklar från italienska tidningar, tid-
skrifter och från italienska websidor.
Vi diskuterar aktuella ämnen,
kommenterar texter, lyssnar på itali-
ensk musik och ser en italiensk film.
Cirkelns mål är att öva och förbättra
förmågan att uttrycka sig.

Tid: Varje onsdag 8/9–1/12 (ej 3/11)
kl. 14.30–16.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 61. Latin *

Jan-Åke Sääf, fil.mag,
tfn 0767-877 187, 018-13 26 15.

Cirkelns tredje termin, med fortsatt
inriktning på grundläggande formlä-
ra och syntax. Basordförråd med fo-
kus på det som lever kvar i moderna
språk. Relativt enkla, något modifie-
rade texter från främst klassisk tid.
Övningsuppgifter. Sentenser, citat,
bevingade ord. Allmän språkkun-
skap. Realia och kulturhistoriska in-
slag. Kursbok: Staffan Edmar
"Vivat lingua latina!", samt Tidner
"Latinsk grammatik" eller Thomas-
son "Kort latinsk språklära".

Tid: Varje onsdag 8/9–24/11
kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.
Avgift: 600 kr.

Nr 62. Latin ***

Monika Ekman, fil. mag., f.d. gym-
nasielärare, tfn 018-52 29 98.

Autentiska texter – prosa, poesi,
drama, vetenskap, historia, samhälle
– från klassisk och efterklassisk tid.
Sentenser och citat. Latin i moderna
språk. Fördjupad ordkunskap, form-
lära och syntax. Allmän språkkun-
skap. Fortsättning mytologi och
religion. Juridiskt latin. Historia, lit-
teraturhistoria, samhälle. Retorik.
Latinets roll i Europa.
Kurslitteratur: Staffan Edmar "Vivat
litteratura latina", stencilerat mate-
rial. Valfri grammatik och valfritt
lexikon.

Tid: Varje torsdag 16/9–9/12 (ej
14/10)

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten,
dock Universitetshuset, Teologiska
fakultetens sammanträdesrum, 7/10.
Avgift: 600 kr.

Nr 63. Latin ****

Monika Ekman, fil. mag., f.d.
gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.
Autentiska texter – prosa, poesi,
drama, vetenskap, historia, samhälle
– från klassisk och efterklassisk tid.
Repetition av viss formlära, fördju-
pad syntax med textanalys. Allmän
språkkunskap. Litteraturhistoria.

Latinets roll i Europa. Latinets ut-
veckling till moderna språk. Konst
och arkitektur. Medicinskt latin.

Kyrkolatin. Kurslitteratur: Staffan
Edmar "Vivat litteratura latina", To-
re Jansson "Latin", stencilerade tex-
ter och annat material. Valfri
grammatik och valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 16/9–9/12 (ej
14/10)

kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten,
dock Universitetshuset, Teologiska
fakultetens sammanträdesrum, 7/10.
Avgift: 600 kr.

Nr 64. Ryska *

Lennart Kihlander, fil. mag., lära-
re i ryska, tfn 018-46 15 25.

Cirkelns sjätte termin. Inriktning på
central rysk formlära och syntax
samt ett basordförråd. Lärobok som
tillhandahålls genom läraren:

J. Langran & N. Vesjnjeva "Ruslan
ryska 2" och "Ruslan ryska 3 –
kommunikativ kurs i ryska",
översättning M. Nyström.

Tid: Varje måndag 13/9–29/11
kl. 12.45–14.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 65. Spanska *

Mariela Toresan, fil. kand. i
spanska och litteraturvetenskap,
tfn 0762-323947.

Nybörjarcirkel (andra terminen).
Fokus ligger på inläring av grund-
läggande vanliga ord och fraser
samt kommunikativ praktik genom

lätta texter och enkla samtal.

Textbok: "Buena Idea I, Libro de textos" och "Buena Idea I, Libro de trabajo".

Tid: Varje måndag 13/9–29/11

kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 66. Spanska **

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 0730-68 04 99 (helst efter kl. 16).

Fokus ligger på inläring av allmänna ord och fraser samt kommunikativ praktik genom något svårare texter och samtal uttryckta i nutid, framtid och närmaste dåtid.

Kurslitteratur: Håkansson, Álvarez, Beeck "Buena idea 2" ('libro de textos' och 'libro de trabajo'), kapitel 5-11.

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 2/11) kl. 14.30-16.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 67. Spanska **

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 0730-68 04 99 (helst efter kl. 16).

Cirkeln inriktar sig på utökat ord- och frasförråd samt träning i att beskriva och berätta om både vardagliga situationer och andra för deltagaren bekanta områden.

Kurslitteratur: Håkansson, Álvarez, Beeck "Buena idea 2" ('libro de textos' och 'libro de trabajo'), kapitel 14-21.

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 2/11) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 68. Spanska ***

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 0730-68 04 99 (helst efter kl. 16).

Cirkel med inriktning på att bygga vidare på den kommunikativa förmågan, med betoning på att samtala,

genom att utöka ord- och frasförrådet samt träna sig i att agera i vanliga situationer och händelser som rör allmänna områden.

Kurslitteratur: andra delen av Ström, Settergren "På väg med spanska" samt en kort novell (läraren ordnar med stenciler som betalas av deltagaren).

Tid: Varje onsdag 15/9–8/12 (ej 3/11) kl. 10.00–11.30. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 69. Spanska ****

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 0730-68 04 99 (helst efter kl. 16).

Cirkel med inriktning på att vidare utveckla den kommunikativa förmågan, framförallt genom att diskutera innehållet i texterna som deltagarna kommer att läsa. Ordföräds- och grammatikövningar förekommer vid behov. Cirkeln är för det mesta på spanska, svenska används endast i förklarande syfte.

Kurslitteratur: utvalda kapitel från Silvia C. Gómez "El punto en cuestión".

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 2/11) kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 70. Spanska *****

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 0730-68 04 99 (helst efter kl. 16).

Cirkeln är inriktad på kommunikativ träning, särskilt på läsförståelse av några korta skönlitterära texter, samt samtal och diskussion om lite av varje. Det ägnas tid även till mer avancerade grammatiska diskussioner.

Fokus läggs även på ökad insikt i och förståelse för den spansktalande kulturella världen. Cirkeln är endast på spanska. Kurslitteratur: María Pilar Garcés "La oración compuesta en español. Estructuras y nexos", samt stenciler.

Tid: Varje tisdag 14/9–7/12 (ej 2/11) kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 71. Deutsch im Alltag **

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Tyska i vardagslag. Cirkeln är främst inriktad på muntlig kommunikation och på att bygga upp ett praktiskt och användbart ordförråd.

Tid: Varje onsdag 15/9–1/12

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 72. Deutsch im Alltag ***

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi läser och diskuterar texter från olika ämnesområden. Tonvikt på ordförråd och muntlig kommunikation, men även en del skriftlig produktion.

Tid: Varje tisdag 14/9–30/11

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 73. Deutsch – Gestern und Heute ****

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi studerar texter från olika tider och ämnesområden och tar upp realia i anslutning till det lästa. Uppläggning av cirkeln och val av material sker i samråd med deltagarna.

Tid: Måndagar udda veckor 27/9–6/12

kl. 12.45–14.15. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

FOLKUNIVERSITETETS KURSER I UPPSALA

Folkuniversitetet i Uppsala, FU, erbjuder USU:s medlemmar att delta i FU:s kurser med 10 procents rabatt. Kurskatalog kan hämtas på FU:s expedition, Portalgatan 2 A, Uppsala. Utbildningsinformation på nätet: www.folkuniversitetet.se/upsala. Vid anmälan anges medlemskap i USU.

UNIVERSITETSKURSER VID UPPSALA UNIVERSITET

Uppsala Senioruniversitet vill erinra om det fantastiska utbud av kostnadsfria kurser som erbjuds av Uppsala universitet för dem som har slutbetyg från gymnasieskola eller har grundläggande behörighet enligt den s.k. 25:4-regeln, dvs. är äldre än 25 år och har förvärvat arbetat på halvtid i minst fyra år före den 1 juli 2008 samt har styrkta kunskaper i engelska och svenska. Studiernas omfattning anges i högskolepoäng, hp, där 1,5 hp motsvarar en veckas heltidsstudier. En termins heltidsstudier, alltså 20 veckor, ger 30 hp. Uppsala universitet ger också ett stort antal sommarkurser.

All information om kurser, lediga platser, etc. finns på www.uu.se/utbildning.

Anmälan till kurserna görs via internet på www.studera.nu eller via pappersblankett. Sista anmälningdag är 15 oktober 2010 för vårterminens kurser. Anmälningstiden för kurserna under hösten 2010 har gått ut men det kan finnas kurser som inte är fullbelagda. Då finns det möjlighet att anmäla sig vid terminsstarten. Du kan ringa den institution som ger den kurs du är intresserad av och fråga om lediga platser. Universitetets utbildningskatalog för 2010/11 kan hämtas på studerandeexpeditionen, S:t Olofsgatan 10 B, Uppsala.

Anmälan

Avgifter

Cirklar och serier:
upp till 12 timmar 300 kr
13–18 timmar 450 kr
19–24 timmar 600 kr
25–30 timmar 750 kr

Tisdagsföreläsningarna är gratis för USU:s medlemmar.

Anmälningförfarande

Anmälan till föreläsningsserier och studiecirklar kan *endast* göras genom att avgiften betalas in på USU:s plusgiro 39 70 67-0. Inbetalning kan tidigast göras den 11 augusti 2010 och senast den 2 september 2010. Anmälan kan EJ göras till serie- eller cirkelledare.

På talongen anges nummer och namn på varje serie/cirkel tillsammans med namn, telefonnummer och gärna e-postadress för den/dem som ska delta. Cirkeldeltagare ska även ange personnummer. Detta krävs för alla som deltar i studiecirklar som genomförs av USU i samverkan med Folkuniversitetet.

Betala gärna samtliga avgifter för serier och cirklar på samma avi.

Observera att resor, medlemsavgifter m.m. betalas separat och till ett annat plusgirokonto.

Turordning följer det datum då betalningen kommit in på USU:s plusgirokonto.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Deltagare i aktiviteter som är fortsättningar från föregående termin har inte företräde framför nya deltagare (med undantag för dem som följt en- och tvåstjärniga språkcirklar vilka fortsätter på högst tvåstjärnig nivå, och betalt cirkeln senast 30 juli).

Inga kallelser skickas ut.

Deltagarna går till första sammankomsten. Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel.

Lediga platser

Antal lediga platser på olika serier och cirklar redovisas på USU:s hemsida www.usu.se fr.o.m. den 20 augusti 2010.

Övertäckning

Eventuella övertaliga meddelas och avgiften återbetalas.

Avbokning av inbetald cirkel/serie

En administrationsavgift på 50 kr tas ut för återbetalning av inbetald avgift till den som avanmäler sig från en serie/cirkel före andra sammankomsten. För senare avanmälan medges ingen återbetalning.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker sedan katalogen tryckts anges på USU:s hemsida, www.usu.se.